

6.5.2025

Satakunnan hyvinvointialue
Aluehallitus

Ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toiminta

Hyvinvointialuejohtaja Tero Mäkiranta on 15.4.2025 tehnyt päätökset ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toiminnan jatkamisesta Kankaanpäässä (§ 17) ja määräaikaista käynnistämisestä Raumalla (§18). Aluehallitus on päättänyt käyttää päätöksiin otto-oikeutta.

Tässä muistiossa ei esitetä ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toimintaa kattavasti vaan esitetään aluehallituksen otto-päätöksiin liittyviä näkökulmia.

Hyvinvointialueen talous

Satakunnan hyvinvointialueen talous oli vuonna 2024 alijäämäinen noin 50 M€, joka yhdessä aiemman alijäämän kanssa tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Aika alijäämien kattamiseen on lyhyt ja hyvinvointialueen tulee käyttää kaikki mahdollisuudet toiminnan sopeuttamiseksi talouden raameihin. Mikäli sopeuttamisessa ei onnistuta, valtionvarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialuelain 122 § mukaisen arviointimenettelyn, jossa valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvittää tehtävistään.

Toiminnan ja talouden sopeuttaminen

Toiminnan ja talouden sopeuttaminen eli säästöjen saamisvaade koskee myös Erityis- ja sairaalapalveluiden ja Pelastuslaitoksen toimialueita. Nämä ovat käyneet läpi toimintaansa etsien mahdollisia säästökohteita ja päätyneet esittämään ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toimintaa Kankaanpään ja Rauman paloasemilla. Toiminnalla saavutetaan viiden henkilötyövuoden eli 250.000–300.000 euron säästöt per paloasema eli yhteensä 500.000-600.000 euroa vuodessa. Esitetyn säästösumman hajonta perustuu ensihoitajien ja palomies-ensihoitajien palkkaeroon. Saatava säästö kohdistuu puoliksi molemmille toimialueille.

Synergiatoiminnan perusteita, järjestelyitä ja kokemuksia on esitetty hyvinvointialuejohtajan päätöksissä ja muussa aineistossa, joita ovat mm. Kankaanpään synergiatoimintaa käsittelevä raportti ja kokemukset vastaavasta toiminnasta Raumalla ja Meri-Porissa.

Synergiatoiminta käytännössä

Ensihoidon ambulanssien ja pelastustoiminnan yksiköiden käyttöasteet eli näiden sitoutuminen tehtäviin tiedetään tarkasti. Käyttöasteet, varsinkin pelastustoiminnassa, eivät muodosta estettä synergiatoiminnalle, kun toiminnan järjestelyissä säilytetään vähintään kohtuullinen valmius eri tehtävin ja käytetään riittäviä valmiutta ja toimintaa täydentäviä järjestelyitä.

Synergiatoimintaa on toteutettu takavuosina Raumalla ja viime vuosina Meri-Porissa ja Kankaanpäässä. Näistä saatujen kokemusten ja dokumentoitujen tulosten mukaan ei ole osoitettavissa, että synergiatoiminnasta johtuen olisi ollut selkeää haittatapahtumaa potilaalle. Edelleen kokemusten ja dokumentoitujen tulosten mukaan Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisten toimintavalmiustavoitteiden täyttymisessä ei ole havaittu puutteita.

Raumalla käynnistettäväksi suunnitellun toiminnan osalta todettakoon, että synergiatoiminnan aikaanakin paloasemalla on savusukellusvaatimukset täyttävä valmius. Todettakoon lisäksi, että synergiatoiminnan aikana paloaseman nostolava on hälytysvalmiudessa ja sitä käyttää paloasemalla päivystävä henkilöstö - samalla tavalla kuin muun muassa Huittisissa ja Kankaanpäässä on vuosien ajan tehty.

Pelastustoiminnan palvelutaso ja palvelutasopäätös

Ensihoidon ja pelastustoiminnan synergiatoiminnasta Kankaanpäässä ja Raumalla ei ole mainintaa voimassa olevassa, aluevaltuuston hyväksymässä, pelastustoimen palvelutasopäätöksessä. Päätöksessä on synergiatoimintaa koskevat maininnat Meri-Porin paloaseman ambulanssitoimintaa ja kaikkien päivystävien paloasemien ensivastetoimintaa koskien, pelastustoimen sisäisten synergiatoimintojen lisäksi. Ensihoidon ambulanssitoiminnan ja pelastustoiminnan synergiajärjestely muilla kuin Meri-Porin paloasemilla ei ole formaalissa ristiriidassa palvelutasopäätöksen kanssa, kun paloasemalla päivystää palvelutasopäätöksessä määritelty henkilömäärä eli vahvuus. Kankaanpään ja Rauman paloasemilla tätä henkilöstöä on tarkoitus käyttää ensihoitotehtäviin huomattavasti vähemmän kuin toimintavalmiusvaateena oleva 50 % valmiusajasta eli konkreettisemmin hälytystehtävistä. Väite, että kyse olisi palvelutasopäätöksen muuttamisesta tai sen noudattamatta jättämisestä, ei näin muodoin pidä paikkaansa. Pelastuslaitos on käynyt epävirallisia keskusteluja synergiatoiminnasta aluehallintoviraston kanssa ja

näissä keskusteluissa ei ole noussut esiin seikkoja, joiden myötä synergia toiminta ei aluehallintoviraston näkemyksen mukaan olisi mahdollista.

Yhteenveto

Hyvinvointialueen tulee sopeuttaa toimintansa talousraamien mukaiseksi, mukaan lukien kattaa kertyneet alijäämät. Ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toiminta on tässä työssä yksi keino, sellainen, jossa palveluita edelleen tuotetaan samoista palveluverkon pisteistä ja lähes samoilla volyyymeillä kuin aikaisemmin. Vaihtoehtoiset toiminnan ja talouden sopeuttamiskeinot vaikuttaisivat dramaattisemmin toimintaan ja asiakkaille tuotettaviin palveluihin. Synergia toiminnan ei ole todettu merkitsevästi heikentävän kummankaan toimialueen asiakkaille tuotettavia palveluita. Lisäksi on todettava, että talouden ollessa määräävässä asemassa aukottomien palveluiden tuottaminen ei käytännössä ole mahdollista.

Hyvinvointialuejohtajan synergia toimintaa koskevissa päätöksissä on kyse määräaikaisesta toiminnasta siihen saakka, kunnes toiminnan tulevaisuus ratkaistaan pysyvämmiin ensihoidon ja alueen pelastustoimen palvelusatapääätösprosessien yhteydessä, vuoden 2025 aikana. Määräaikainen toiminta mahdollistaa yhtäältä tietopohjan laajentamisen ja kokemusten kartuttamisen sekä toiminnan kehittämisen ja toisaalta johtopäätösten tekemisen lyhyelläkin aikavälillä.

Pidämme ensihoidon ja pelastustoiminnan synergia toimintaa perusteltuna keinona toiminnan ja talouden sopeuttamiseen siten, että se ei merkitsevästi vaikuta ensihoidon tai pelastustoiminnan palveluihin näiden potilaiden ja asiakkaiden kannalta.

Satakunnan hyvinvointialue

Pia Lahtinen
toimialuejohtaja
Erityis- ja sairaalapalvelut

Pekka Tähtinen
toimialuejohtaja
Pelastuslaitos